

Методи аргументації у судових дебатах

Трофименко К.Р., курсант ННІ №1 НАВС.

Науковий керівник: кандидат філологічних наук, доцент кафедри юридичного документознавства Національної академії внутрішніх справ **Лощинська Н.В.**

Величезне значення в науці, у державних і суспільних справах і особливо в праві займає з'ясування істинності чи хибності того чи іншого твердження, тобто те, що ми звикли називати дебатами чи спором. Де немає спору про важливі, серйозні питання, там немає розвитку. Без спору практично неможливо досягти об'єктивної істини, вивчити предмет нашого міркування із різних точок зору. Наш час особливо багатий гарячими суперечками суспільного, політичного та юридичного характерів. Тим часом ця тема лишається недостатньо розробленою у вітчизняній науці. Нажаль, в сучасній логіці не існує єдиного визначення спростування, що є невід'ємною частиною розв'язання спору, який можливий тільки при наявності двох або більше різних поглядів на предмет міркування, тобто при наявності суперечливо їези. Доведення і спростування, аргументація і критика найчастіше формуються в процесі суперечки. У залежності від типу спору застосовуються той або інший метод аргументації або критики, ті або інші прийоми розв'язання спору.

У вступі наукової роботи міститься інформація про:

- а) причини вибору саме цієї теми;
- б) актуальність дослідження;
- в) новизну роботи;
- г) практичну цінність роботи.

Проблема, яка постає у кожному судовому процесі демократично-правового суспільства, полягає не лише у розумінні понять «судові дебати», «судова промова» тощо, а й у механізмі, який би забезпечував можливість аргументації звинувачення або виправдання різними методами. Тому дана тема не може лишитись без уваги науковців, знавців юриспруденції та інших правозастосовників, які мають конкретне або опосередковане відношення до судочинства. Саме важливість надання об'єктивної та обгрунтованої аргументації та різноманітність методів переконання у суді зумовлюють актуальність вивчення обраної теми.

Метою наукової роботи є визначення методів аргументації у судових дебатах та їх ролі; форми мовленнєвого спілкування учасників судового процесу, способів передачі інформації та засобів переконання суду, учасників процесу у правильності висунутих суб'єктами дебатів тез і обгрунтованості висунутих ними рішень.

Наукова новизна полягає у дослідженні змісту судової промови, яким завжди є певні думки, ідеї, доводи, міркування, пропозиції. Вони неминуче пов'язуються з особистим ставленням людей до результатів дослідження, емоційним сприйняттям інформації, психологічним станом переконаності чи непереконаності у правильності зроблених висновків.

Практична цінність полягає у тому, що в ході наукового дослідження було визначено сутність судових дебатів; розкрито сутність методів аргументації у судових дебатах та юридичної аргументації загалом; охарактеризовано ознаки переконання у суді; були зроблені висновки про судові дебати як юридичне явище і процес; вивчено переконливість судових промов, тобто обгрунтованість усіх тез і висновків.

Уважно вислуховуючи судові промови, судді подумки простежують пройдений шлях шукання істини, усвідомлюють і порівнюють доводи й аргументи звинувачача і захисника, порівнюють їх. Це дозволяє їм побачити сильні та слабкі сторони в аргументації учасників судових дебатів, внести свої корективи в їх оцінку, зробити правильні висновки, прийняти законне і обгрунтоване рішення.

Виступ в суді – один з найбільш складних і відповідальних моментів участі прокурора, захисника та інших учасників в кримінальному судочинстві. Мабуть, жоден інший вид професійної діяльності не пред'являє до них стільки багатоманітних і різносторонніх вимог, не потребує настільки ретельної і поглибленої підготовки, як проголошення судової промови. Зміст підготовки спеціаліста-юриста вищої кваліфікації включає вміння виступати публічно.

Держава і суспільство мають бути зацікавленими у якнайповнішому здійсненні обгрунтованої аргументації у судовому процесі, її юридичному забезпеченні, оскільки це слугує не тільки особистим інтересам учасникам судочинства, а й спрямовано на організацію нормального

життя суспільства, здійснення перетворень на краще.